

Välskriven skräckbok **nytt grepp på döden**

Trots att han har tillbringat mer än 40 år i dödens omedelbara närhet kan han inte riktigt släppa taget. Nu tar den nyligen pensionerade Peter Strang, Sveriges förste professor i palliativ medicin, ett helt nytt grepp på både döden och sitt eget skrivande. I den kusligt verklighetstroga och tankeväckande spänningsromanen "Dödshjälparen" utforskar han gränslandet mellan dödshjälp, självmord och mord. En komplex fråga som kanske inte är bara svart eller vit.

Döden, döden, döden. Ja, med det mantrat kunde Peter Strang, i likhet med Astrid Lindgren, ha börjat alla sina arbetsdagar och så hette också den TV-serie han medverkade i 2013. Som onkolog och professor i palliativ medicin har han ägnat sig mer åt döden än de allra flesta i professionen. Och med tanke på hans betydande insatser inom den palliativa vården är det inte fel att säga att hans långvariga arbete med döden och döendet faktiskt är hans livsverk. Få personer har gjort mer

för att ändra på synen på vården i livets slutskede – vikten av god fysisk och psykisk smärtlindring, fokus på det existentiella lidandet, kompetensutveckling av vårdpersonalen, att verkligen se och respektera den döende människan och hennes/hans anhöriga.

VÄLSKRIVEN SKRÄCKBOK

Det är det goda döendet han har kämpat för i alla år och han har skrivit en rad olika fackböcker på temat. För något år sedan skrev han sin första roman, "I

skuggan av sommaren", en existentiell berättelse med cancer tema.

Med boken "Dödshjälparen" som kom ut i höstas och utspelar sig på ett fiktivt närsjukhus, tar han steget in i en mörkare värld – en värld där de som är satta att vårda och hjälpa oss inte alltid vill oss väl, en värld där det måhända är alldeles för lätt för någon med onda avsikter att påskynda döden istället för att förhindra eller underlätta den.

"Dödshjälparen" är inte bara en spänningsroman, det är en lågmäld och

mycket välskrivna skräckbok där man inte förrän långt in i handlingen börjar förstå vem som är den skyldige/a.

Varför ville du skriva den här typen av bok?

– Jag tycker själv väldigt mycket om denna genre, en personlig favorit är Henning Mankell. Det ska finnas djupare aspekter i böckerna, inte bara handla om dödsfall och förövare. Som läsare ska man helst få något att fundera vidare på, säger Peter Strang och det har han verkligen lyckats med i sin debut som ”deckarförfattare”.

Som titeln antyder handlar boken om det laddade och aktuella ämnet dödshjälp, ett veritabelt minfält som palliativprofessor Strang varit van att navigera i under sitt långa yrkesliv.

– Jag går själv ogärna in i dödshjälpsdebatten där det mesta handlar om att vara för eller emot, säger han. Frågan är betydligt mer komplex än så och den kräver eftertanke, säger han och fortsätter:

– När man skriver romaner är man inte längre vetenskapsman utan mycket friare. Det är så härligt förbjudet att bara kunna hitta på utan att behöva presentera fakta som styrker allt. Jag valde dock en miljö som jag är mycket välbekant med så den är förstås inte enbart påhitad och alla medicinska fakta är korrekta. Min avsikt med boken är att läsaren ska ställa sig en rad frågor – vad ÄR dödshjälp, vad är självmord, vad är mord? Var går gränserna, hur ser maktbalansen mellan sjukvården och patienten ut?

NOGGRANN RESEARCH

I boken ges många psykologiska förklaringar – medkänsla, barmhärtighet, makt, hämnd – till huvudpersonens agerande och Peter Strang, som den vetenskapsman han trots allt är, har även gjort en noggrann research på välkända fall av dödshjälp/mord i sjukvårdsmiljö.

– Det finns en hel del fascinerande motiv i historien, bland annat en tysk sjuksköterska som gav patienterna dödliga doser hjärtmedicin och sedan ville bli hjälte genom att försöka återuppliva dem, berättar Peter Strang, som lämnade sin tjänst i augusti men fortsätter att forska, bland annat har han gjort registerstudier om hur dödsfallen såg ut under pandemin.

Att han som pensionär kommer att ha tid och möjlighet att odla sin entusiastiska skrivarglädje ännu mer är självklart. Han är redan igång med nästa stora romanprojekt.

– Den här gången blir det en historisk roman som utspelar sig under Romarriket, i brytningspunkten mellan kristendom och judendom. Jag har, förstås, gjort mycket research, säger han skämt-

samt, men det ska handla om vardagsmänniskan, hur vanligt folk levde, under denna spännande epok. Det blir med andra ord ingen Hollywood-version med fokus på kejsarna.

EVELYN PESIKAN,
FRILANSJOURNALIST OCH
MEDICINSK SKRIBENT

Efter att ha arbetat nära döden under större delen av sitt liv har Peter Strang, nyligen pensionerad professor i palliativ medicin, nu publicerat sin första, mycket kusliga spänningsroman som kretsar kring ett medvetet dödande.
Foto: Yanan Li

Peter Strang föddes 1957 i Gamlakarleby i Finland och gick i pension i augusti 2022.

Bakgrund: Dubbelspecialist i allmän och gynekologisk onkologi, professor i palliativ medicin (Sveriges förste), forskare vid Stockholms Sjukhem FoUU, författare till många fackböcker samt *”Så länge vi lever”, ”I skuggan av sommaren”, ”Den hälsosamma gemenskapen”* och den *”Ofrånkomliga gätan”*, skriven tillsammans med Owe Wikström.

Har medverkat i SVT-serien *”Döden, döden, döden”*.

Aktuell med spänningsromanen *”Dödshjälparen”* (Libris).

På gång: En historisk roman om hur människor levde under Romarrikets sista år.